Dosarul:nr.2r-684/24 Judecător:
Eugeniu Beșelea
2-23163819-02-2r-28022024

D E C I Z I E

18 aprilie 2024 *****

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul

Nelea Budăi

Judecătorii Ina Dutca și

Marina Anton

examinând în absența părților recursul declarat de ***** în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Stoica Raisa și reprezentantul său, avocat Gortolomei Viorel către Lozovan Tamara privind înlăturarea obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 ianuarie 2024, prin care a fost suspendat procesul,

c o n s t a t ă:

La data de 16.11.2023, reclamanta Stoica Raisa și avocatul său, Gortolomei Viorel au înaintat cerere de chemare în judecată către Lozovan Tamara privind înlăturarea obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea instanței de judecată din 20.11.2023, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare, fiind numită ședința de judecată pentru 23.01.2024, ora 14:00.

La ședința din 23.01.2024, reprezentantul pârâtei Lozovan Tamara, avocatul Mațco Andrei, a solicitat suspendarea procesului în prezenta cauză, invocând următoarele.

Anterior la 12.06.2023 a fost înaintată o cerere de chemare în judecată de către Lozovan Tamara către Primăria com. *****, Raducan Elena și Stoica Raisa privind recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a contractului de vânzare-cumpărare a lotului de pământ cu nr. cadastral 5511318043, care a fost acceptată spre examinare de către judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Maria Alexei.

Consideră că acțiunile civile discutate se exclud una pe alta, fiind prezent temeiul de suspendare prevăzut la art. 261 lit. h) CPC.

În ședința de judecată, pârâtul și avocatul său, au susținut cererea în sensul și din motivele invocate și au confirmat faptul că în celălalt proces judiciar, inițiat de ei, judecătorul a restituit cererea reconvențională depusă de Stoica Raisa, care în prezent este obiect de examinare în prezenta cauză.

În ședința de judecată reclamanta și avocatul său, au solicitat respingerea cererii de suspendare a procesului din motiv că acestea nu se exclud reciproc, iar admiterea acestora nu

ar crea dificultăți de executare a lor, odată ce în cererea lor nu se solicită anularea cărorva drepturi, iar dacă ambele acțiuni vor fi admise de diferiți judecători, se va putea reveni la situația anterioară.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 ianuarie 2024, s-a admis cererea privind suspendarea procesului civil înaintată de reprezentantul pârâtei Lozovan Tamara, avocatul Mațco Andrei.

S-a suspendat procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de reclamanta Stoica Raisa și reprezentantul său, avocat Gortolomei Viorel către Lozovan Tamara privind înlăturarea obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată, până la data rămînerii irevocabile a hotărârii în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Mațco Andrei, reprezentantul reclamantei Lozovan Tamara către Primăria com. *****, Raducan Elena și Stoica Raisa privind recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a contractului de vânzare-cumpărare a lotului de pământ, aflat în procedura judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Maria Alexei, nr. 2-23083484-12-1-12062023.

S-au obligat părțile să înștiințeze instanța de judecată despre decăderea temeiului de suspendare a procesului.

La data de 05 februarie 2024 , Stoica Raisa, reprezentată de avocatul Viorel Gortolomei a depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 ianuarie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 ianuarie 2024, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea de suspendare a procesului civil.

În motivarea recursului a menționat că cu încheierea de suspendare a cauzei civile nu este de acord dat fiindcă că instanța de fond a reținut eronat faptul că cauza civilă intentată la cererea Stoica Raisa și reprezentantul său, avocat Gortolomei Viorel către Lozovan Tamara privind înlăturarea obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată nu poate fi soluționată până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești în cauza civilă la cererea de chemare în judecată de către Lozovan Tamara către Primăria com. *****, Raducan Elena și Stoica Raisa privind recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a contractului de vânzare-cumpărare a lotului de pământ cu nr. cadastral 5511318043.

În acest sens indică că poziția instanței de a admite cererea cu privire la suspendarea procesului înaintată de către Lozovan Tamara este una pripită şi neargumentată, or, actele anexate la materialele cauzei menționează contrariul.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii, Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii cu casarea a încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea pricinii la rejudecare din următoarele.

Conform prevederilor art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Potrivit prevederilor art.423 alin.(1) CPC, încheierea primei instanţe poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

Conform prevederilor art.432 alin.(1) CPC temeiurile declarării recursului sunt:

părţile şi alţi participanţi la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Prevederile alin.(2) al aceluiași articol indică că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În speță, Colegiul constată că ***la data de 16.11.2023, reclamanta Stoica Raisa și avocatul său, Gortolomei Viore***l au înaintat cerere de chemare în judecată către Lozovan Tamara privind înlăturarea obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea instanței de judecată din 20.11.2023, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare, fiind numită ședința de judecată pentru 23.01.2024, ora 14:00.

La ședința din 23.01.2024, reprezentantul pârâtei Lozovan Tamara, avocatul Mațco Andrei, a solicitat suspendarea procesului în prezenta cauză, invocând următoarele.

Anterior la 12.06.2023 a fost înaintată o cerere de chemare în judecată de către Lozovan Tamara către Primăria com. *****, Raducan Elena și Stoica Raisa privind recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a contractului de vânzare-cumpărare a lotului de pământ cu nr. cadastral 5511318043, care a fost acceptată spre examinare de către judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Maria Alexei.

Consideră că acțiunile civile discutate se exclud una pe alta, fiind prezent temeiul de suspendare prevăzut la art. 261 lit. h) CPC.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 ianuarie 2024, s-a admis cererea privind suspendarea procesului civil înaintată de reprezentantul pârâtei Lozovan Tamara, avocatul Mațco Andrei.

S-a suspendat procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de reclamanta Stoica Raisa și reprezentantul său, avocat Gortolomei Viorel către Lozovan Tamara privind înlăturarea obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată, până la data rămânerii irevocabile a hotărârii în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Mațco Andrei, reprezentantul reclamantei Lozovan Tamara către Primăria com. *****, Raducan Elena și Stoica Raisa privind recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a contractului de vânzare-cumpărare a lotului de pământ, aflat în procedura judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Maria Alexei, nr. 2-23083484-12-1-12062023.

S-au obligat părțile să înștiințeze instanța de judecată despre decăderea temeiului de suspendare a procesului.

La data de 05 februarie 2024 , Stoica Raisa, reprezentată de avocatul Viorel Gortolomei a depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 ianuarie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 ianuarie 2024, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea de suspendare a procesului civil.

Conform prevederilor art.261 lit.h) CPC, la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care pricina nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte pricini conexe.

Din conținutul acestei norme instanța deduce că suspendarea pricinii în baza temeiului invocat de prima instanță este admis doar în cazul în care examinarea acestuia nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte pricini conexe.

Colegiul civil menționează că pentru aplicarea art. 261 lit. h) CPC, urmează a fi dovedit faptul că o cauză conexă va produce efecte juridice asupra posibilei soluții oferite de instanță în litigiul suspendat. Astfel, din materialele dosarului nu rezultă că examinarea litigiului în cauză depinde de soluţia irevocabilă pe cauza civilă care a stat la baza suspendării procesului.

Din materialele dosarului rezultă că obiectul litigiului în speţă este înlăturarea obstacolelor. In timp ce obiectul litigiului a cauzei care a stat la baza suspendării procesului este recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a contractului de vânzare-cumpărare a lotului de pământ.

Prin urmare, Colegiul civil consideră că acțiunea în cauză şi pricina care a stat la baza suspendării procesului nu depind una de altă şi ca urmare temeiul invocat de reprezentantul pârâtului AGEPI, nu poate servi ca motiv de suspendare a procesului.

Mai cu seamă că instanța de judecată este în drept să suspende procesul civil în cazul în care sunt întrunite cerințele prevăzute la art.261 Codul de Procedură civilă, însă nu este obligată de a suspenda procesul or, aici conturează intima convingere a instanței în ceia ce privește necesitatea suspendării procesului, care conferă dreptul instanței de a suspenda sau nu procesul, dacă prin temeiurile enumerate la norma legală enunțată nu se va afecta termenul rezonabil al procesului, precum și în baza propriilor aprecieri vis-a-vis de temeiul suspendări, şi impactul asupra procesului.

Astfel, Colegiul consideră drept eronată concluzia instanței de fond privind suspendarea procesului în cauza dată, or, circumstanțele cauzei nu întrunesc dispozițiile art.261 lit.h) CPC.

Colegiul Civil califică ca fiind eronat argumentul instanței de fond potrivit căruia a fost imposibilă examinarea pricinii în continuare, or, norma procesuală indică expres temeiurile suspendării procesului în cazul în care: cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe, circumstanțe care nu sunt întrunite în prezenta speță.

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției

în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Reținând obligația instanței de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituţie şi practica internațională, ***Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea suspendării procesului doar în cazul expres prevăzut în textul normei citate*** şi, respectiv, ***nu este în drept de a aplica această procedură procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.***

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În acest sens, având în vedere faptul că prima instanță a aplicat eronat normele de drept procedural, în vederea asigurării accesului liber la justiţie şi egalității armelor în proces, principii consfinţite în art.6 din CtEDO, Colegiul civil consideră rezonabil şi echitabil anularea încheierii contestate, or temeiul de suspendării procesului în speță, este unul neîntemeiat.

Din considerentele menționate şi având în vedere faptul că prima instanță neîntemeiat a dispus suspendarea procesului, iar cererea de recurs este întemeiată, Colegiul Civil al Curţii de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ***** a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 ianuarie 2024, cu restituirea pricinii spre judecare în fond.

În contextul celor expuse, conform art.427 lit.b), CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 ianuarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Stoica Raisa și reprezentantul său, avocat Gortolomei Viorel către Lozovan Tamara privind înlăturarea obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei
Nelea Budăi

Judecătorul
Judecătorii
Ina Dutca

Marina Anton